

در همان روزگاران بود که آن مرد گرامی مرا به غلط گیری کتاب هر مزد نامه که به نام نوۀ ناز نینش چاپ می شد واداشت. آن کتاب بود که مرا با آگاهیهای ژرف و بسیار دل انگیز در قلمرو فرهنگ ایران باستان آشنا ساخت.

نخستین معلم واقعی من بیرون از دانشگاه او بود. بیغرضان می دانند او از بنیادگذاران نخستین و یکی از پنج شش تن پیشگام این راه فرخنده است.

چند سال پس از آن سفر دیگری با او پیش آمد و آن رفتن به کنگرۀ بین المللی خاورشناسان در مسکو بود (۱۹۶۰). پورداود رئیس هیأت ایرانی بود و سعید نفیسی و مجتبی مینوی و دکتر محمد معین و دکتر ماهیار نوبی و دکتر احسان یارشاطر و این قلمفرسا عضو. یاد باد آن روزگاران یاد باد. درود بر روان آن دانای ایران دوست و بر شما که یاد او را دور از ایران تازه کرده اید و مرا به یاد سالهایی انداختید که از نفس گرم ایران دوستانه آن بزرگوار بهره ور می بودم.

تهران، شانزدهم شهریور ۱۳۸۵

#### ۱۱۷۵ - یادگارهایی از معماریهای ماندگار

«گروه معماری دوران تحوّل» مرکب از سهراب سروشپانی (زاده کرمان ۱۳۳۹) - ویکتور دانیل (مشهد ۱۳۳۵) - بیژن شافعی (مهاباد ۱۳۳۹) از سال ۱۳۶۲ به کار مهمی دست یازیده اند و آن رسیدگی علمی و عکس برداری دقیق و نقشه پردازی فنی از ساختمانهایی است که در دوران تحوّل معماری - طبعاً دوره رضا شاه - ایجاد شده است.

حاصل این پژوهشها انتشار دو مجلد کتاب زیبا و عالی است که توسط انتشارات «دید» در دسترس قرار گرفته است با این مشخصات و نام:

۱) معماری کریم طاهرزاده بهزاد. تألیف همان سه دوست و همکار، تهران، ۱۳۸۴، قطع رحلی. ۱۷۶ صفحه فارسی و ۴۳ صفحه انگلیسی و مقادیری عکسها و نقشه ها که چون به آنها شماره نداده اند نمی توانم دقیقاً بگویم چند تا است. ولی تقریباً در همه صفحات عکسی آمده و بعضی از صفحه ها منحصراً عکس است.

کریم طاهرزاده (۱۲۶۷ - ۱۳۴۲) در عثمانی و سپس آلمان تحصیل کرد. او از مشروطه خواهان بود، کتابش به نام «قیام آذربایجان در انقلاب مشروطیت ایران» گویای تفکر و تمایل اوست.

آنچه از آثار و کارهای او درین کتاب معرفی شده: آرامگاه فردوسی - بیمارستان شاهرضا (مشهد) - فلکۀ مشهد - آرامگاه خیام - تئاتر شیر و خورشید مشهد - نمای شمالی مجلس شورای ملی - دانشگاه جنگ - کارخانه چیت بهشهر - ایستگاه راه آهن سمنان - هنرستان راه آهن تهران - ساختمان امور اداری راه آهن - ساختمان اداره پاسبانی راه آهن - در اغلب این ساختمانها نفوذ تمدن